

Műcsarnok

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hivatalos értesítője

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hazafias bánattal és legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy örök emlékezetű pártfogó tagja és három lusztrumon át volt érdemes és szeretve tisztelt elnöke

GRÓF ANDRÁSSY TIVADAR

VAL. B. T. TANÁCSOS

1905 május hó 13-ikán meghalt.

Az elhunyt társadalmunknak kristálytiszta jellemű, tündöklő alakja, közéletünk ideális lelkű és fáradhatatlan bajnoka, minden szépnek, jónak és igaznak rajongó hive és a magyar kulturának és különösen a művészetnek őszinte barátja, bőkezű istápolója volt, és így halála nemcsak a magyar társadalomnak, a közéletnek, hanem a nemzeti kulturának, a magyar művészetnek és Társulatunknak is fájdalmas, pótolhatatlan vesztesége.

Nemes alakja, mint a művészlelkű magyar maecenás szeplőtlen mintaképe, mindenkor élni fog hálás emlékezetünkben!

Budapesten, 1905 május hó 14.

Rendkívüli választmányi ülés 1905 május 14-dikén.

Jelen voltak: *Forster* Gyula báró elnöklése mellett *Basch* Gyula, *Benkő* Kálmán, *Harkányi* Frigyes báró, *Kann* Gyula, *Kohner* Adolf dr., *Lederer* Sándor, *Ligeti* Miklós, *K. Lippich* Elek, *Poll* Hugó, *Szmrecsányi* Miklós dr. választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső titkár vezette.

Forster Gyula báró elfoglalván az elnöki széket, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Harkányi* Frigyes báró és *Poll* Hugó választmányi tagokat kérte föl.

Ezután az elnök emelkedett föl szólásra és mély részvétől áthatott beszédben emlékezett meg a Társulat elnökének, *Andrássy* Tivadar grófnak a haláláról.

Mélyen megrendülve s a legőszintébb szomorúsággal eltelve jöttünk össze — úgymond — erre a szomorú ülésre. Elvesztettük elnökünket,

Andrássy Tivadar grófot, akit az egész ország tisztelettel és nagybecsüléssel vett körül, mint az egyenesség és a tiszta jellem legkiválóbb példányképét, aki nem születése, nem nagy neve, de buzgó és lelkes tevékenysége által vívta ki magának azt az őszinte nagybecsülést, amelylyel őt az egész ország környezte. Az ő kedves alakja, szeretetreméltó egyénisége hosszú időn át élni fog Társulatunk kegyeletes emlékezetében, amelynek három lusztrumon át érdemes, buzgó és lelkes elnöke volt. Az ő halála nagy, pótolhatatlan vesztesége nemcsak a magyar társadalomnak, hanem a magyar művészetnek és Társulatunknak is, amely az ő önzetlen működésének rendkívül sokat köszönhet. Mély fájdalommal, hálás kegyelettel állunk elhunyt jelesünk ravatala előtt és megrendülve osztozunk az ország és a magyar kultúra mélységes gyászában.

Az elnök javaslatára a választmány ezután egyhangulag kimondotta, hogy:

1. a Társulat kegyeletét, részvétét és fájdalmát, valamint elhunyt elnökének kiváló érdemeit és emlékezetét az ülés jegyzőkönyvében is megörökíti;

2. az elhunyt családjához részvétiratot intéz;

3. a halálesetről külön gyászjelentést ad ki;

4. az elhunyt ravatalára koszorút helyez;

5. a holttest beszterelésénél testületileg megjelenik;

6. a terebesi temetésen Forster Gyula báró alelnök, Harkányi Frigyes báró, Karlovsky Bertalan és Zala György választmányi tagok által képviselteti magát; és

7. az elhunyt elnök arcképét a Társulat számára megfesteti.

Emlébeszéd Lotz Károly fölött.

Elmondta Kriesch Aladár, a Társulat 1905 április 2-ikán tartott évi rendes közgyűlésen.

Lotz Károlyról emlékezünk. Nem siratjuk el őt; érte való fájdalomunknak, amely a szeretet barázdáján fakadt, oltárt készítünk szívünk legmélyén, hogy leborulhassunk eléje a kétkedés, a csüggedés óráiban, vigaszt, erőt, bizodalmat, hitet meríteni. Gyászunkban a palástot arcunk elé vonjuk; keressük az egyedüllétet, lelkünknek kínos, de tisztító vergődésében. Fájdalmunk ennen szívünk féltett, drága kincse, sejtelmes, törékeny virága: nem a közé.

Dicséretébe, dicsőítésébe sem kezdünk. Ez léhaság volna. Hisz ő maga is sohasem a dicsőséget, hanem mindig csak a munkát s az alkotás isteni gyönyörét szomjúhozta!

Ravatalára leraktuk a babérágat. Mit adhattunk volna mást egyebet neki, aki életében a meghasonlás őrlő férgét még nem ismerő kornak az isteneivel társalgott? Aki ott ült bizton, a világintéző Zeus oldala mellett, hogy örömittasan lássa fölhágni az égboltozatára Heliosnak tajtékozó, sárgasörényű ménjeit, s akit a karcsu lábszáru múzsák nagy szeliden kézenfogva odavezettek s fölsegítettek Apollónak tündöklő bigájába. A nap s a művészet istene, fölragadva lantját, eddig ismeretlen, szilaj ritmusokat tépett a zengő húrok-ból s hajrá! rohant a szekér előre diadalmasan, végigszántva a biborszínű felhőket s ő csak állt benne, nyugodtan és méltóságteljesen, az isten palástja árnyában, sem el nem szédülve, el nem kábulva, sem el nem vakulva. És amidőn hosszú, hosszú hónapok gyötrelmes szenvedései őt végre

pogány istenétől elszólították a mi keresztény Istenünk oldala mellé, akkor is, legkeservesebb kínjai közepette is, nem a csontujju kaszás, a hideg halál állott ágya fejénél, hanem a rózsás-arcu, selyemfürtü ifju, a fokára fordított fáklyával, aki még haldoklásában is szeliden mosolyogni készítette őt.

Talán igazában nem is járt ő sohasem itt miközöttünk . . .

De vonjuk be szárnyait képzeletünknek, amelytől botor elménk egyelőre még meg szokta vonni a jogot és képességet, hogy az igaznak, a való-nak birodalmát bejárhassa, bocsátkozzunk le és szálljunk magunkba s kérdjük meg önmagunkat egyszerűen és őszintén: mit jelent, mit szimbolizál Lotz Károly élete? mit hagyott ránk ő, a mester, örökök, gyenge tanítványaira?

Reánk hagyta a *művészetben való igaz hitét!* Megmutatta, hogy nincsenek meddő, mostoha külső körülmények, melyek útját szeghetnék a fejlődő igaz tehetségnek, hogy nincsen értelmetlen, műveletlen közönség, amely közömbösségének ködével megfojthatná a tehetség feslő virágait, s hogy az e tehetség nyomán fakadó erő épp oly mérhetetlen, mélységes és megdönthetetlen, mint az égi testeket pályájukon vezérlő nagy kozmikus törvény.

Naivságában oly isteni, s erejében oly gyermekes volt ő, hogy a tehetség mindeme küzdelmeiről látszólag tudomást sem vett. Az ő lábát nem vérezte az útján burjánzó tövis, az ő füléhez nem jutottak el sem az ócsárlás, sem a dicséret hangjai. Az a lelkében lefolyó pajzsdöngető, ádáz tusa, gyönyörteli vergődéseivel és oly fájó örömeivel, amelyet nap-nap után a saját művészetével vívott, az ő fülében túl-harsogott, körülötte elhallgattatott minden egyebet.

Ami más embernek drága, mindennél többet érő, amibe görcsösen markol a halandó, lepergett csendesesen és megsiratatlanul, akár a futó főveny az ő ujjai közül.

Az életviszonyok kedvezősége, a boldogság törékeny cserépedényét korongoló szerencse, a mások fölé emelkedés, s a hírnévnek zsibbasztó nimbusza, a szerelem biborveres és siket szenvedélye s a vágyak teljességétől megittasodó gyönyör, nem lényegét, csak tartozékát képezték az ő életének, s csak annyiban voltak értékesek életében, amennyiben művészetét fejlődésében elősegítették.

Mindannyia csak szolgál, egyik sem úr e messze, magas régiókban szálló lélek fölött. Görnyedő atlaszként nagy, csillogó, kerek tük-

röt hordoztak vállukon, s ez reflektálta vissza e világba az ő művészetét.

Mindent, mindent, ami más embernek drága s mindennél többet érő, oda adott, széjjelszórt és széjjel fecsérelt ő s csak egyet kért érte cserébe: a művészetet.

Odaadta pénzét, odaszórta elkészült munkáit; zsarolhatták, gyakorta fosztogathatták, — mit bánta ő! Csakhogy meg ne zavarja senki az ő művészi ihletének meghitt, halhatatlan perceit, csakhogy gátat ne vethessen senki alkotása gyönyörének. Ebben a zavartalan, minden áldozatok árán megvásárolt békében és szabadságban gyarapodott, gazdagodott aztán az ő lelke s termelte azt az elmúlhatatlan kincset: az ő művészetét.

Így térült meg aztán, ebben a művészetben, az ő számára busásan mindaz, amit másoknak a legnagyobb örömmel s majdnem öntudatlanul odadobott; így mutatta meg egyben a többieknek is tanulságos oktatásul az ő tisztább, csömör nélkül való örömeit, amelyeket éppen akkor szakasztott, midőn látszólag mindenét széjjelszórta a körötte tolongók közé!

Bámulják műveinek sokaságát. Pedig ez a temérdek sok munka mind szilánkja és töredéke csupán az ő örökké háborgó és a teremtésben fáradhatatlan géniusának. Aki egyszer láthatta munkaközben őt, verejtékező arccal és lángoló szemekkel, amint minden egyes ecsetvonása nyomán, vagy rajzoló szenének kúszált, fekete barázdáiból újabb és újabb világoknak misztikus rudimentumai emelkedtek ki a kaoszból, az bizonyos félelemteljes áhitattal és borzongva volt kénytelen tekinteni a homlokra, amely mögött megsejthette és fölismerhette magukat ama rejtelmes világokat, teljes valóságukban, lesújtó gazdagságukban.

Munkálkodása titáni volt; minden egyes képe a képeknek egész sorozatát foglalta magában. Cikázó fantáziájának szinte terhére látszott lenni az anyag. A kegyetlen küzdelemben ez gyakorta fellázadott: de mindannyiszor végül mégis leigáztatott.

Ő nem ismert teremtés közben megalkuvást, tétova halogatást, nem ismerte a munkának valamely sikerült részlet kedvéért való foltozgatását. Lelkében ott csüggött előtte mindig a megalkotandó mű a maga organikus egészében s e belülről világító látomány felé törtetett ő aztán előre, föltartóztathatatlantul, a nehézségek rengetegein át, hol el-elbotolva, hol újra feltápászkodva, nem tekintve a lábait vérző tövi-

seket, sem az útját álló göröngyöt, nem hallgatva, nem ügyelve a lét zajából semmire, csakhogy elérhesse, megközelíthesse azt a messzemesse s mégis oly tisztán ragyogó képet, amelyet saját lelke, a nagy mindenségnek e fényes tükre, mutatott föl néki!

Hogy lelke állandóan egy külön, magasabb és tisztább szférában tartózkodott, ez tette életét oly harmonikussá, pályafutását oly föltartóztathatatlanná, egyben pedig megóvta őt teljesen, úgyszólván akaratan kívül, az emberi gyöngeségektől, kicsinyességektől. Az ilyesmi előtte talán egyszerűen érthetetlen volt.

Sohasem hallottunk tőle gáncsoló vagy zokszót valamely művésztaarsa ellen. Nem illetudásból, vagy önuralomból, vagy számításból volt ő ilyen, hanem, mert nagy lelke minden ember-társában fölfedezte a jót s csakis ezt akarta benne látni.

A megbántás vagy rosszakarat legszándékosabb jelei sem hatolhattak föl hozzá. Keserűség nem fért az ő lelkéhez, panasz nem jött ajkaira soha.

Az ő lelke szállt, szállt mindeme dolgok fölött magasan s nem keresett s nem óhajtott egyebet, hanem csak a művészettel való folytonos, újabb és újabb találkozást, az újabb és újabb boldogságoknak ez örökös forrását.

Ilyenformán tanulság és példa nekünk az ő élete.

Nem abban, hogy talán hasonlót, olyanformát próbáljunk alkotni, mint ő. Nem. Ez az ő kizárólagos, tulajdon művésze volt.

Ennek az ő általa teremtett művészi világ-nak minden egyes organizmusába ő lehelte belé az ő tulajdon lelkét, az ő művésze világának a jelenségei az ő saját teremtményei, ezek ő általa élnek és csakis ő általa élhetnek a mi számunkra.

De példa és tanulság ő nekünk abban, hogy miképen közeledjünk a művészet felé, miként irányítsuk a mi lelkünket is a magasba, ama tisztább és fényesebb régiók felé, amelyekben teljesebb a harmónia s állandóak és salak nélkül valók a gyönyörök.

Az ő élete megtanít bennünket arra, hogy ne csak műtermünkben, s ne csak a nap bizonyos óráiban legyünk művészek, de élünk minden percében és szívünk minden dobbanásával. És hogy igaz, őszinte, becsületes művészek csak akkor lehetünk, ha lelkünk mélyében szilárdan gyökerezik az a szent hit: hogy a művészet az emberiség megtisztulása felé vezet!

Erre adtál nekünk példát mesterünk, Lotz Károly, bizonyágot tévén mellette egész életeddel, lángoló, tiszta, nagy szíved minden dobbanásával!

Legyen áldott érette a te emléked!

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat 1905. évi rendes közgyűlése április hó 2-án.

Jelen volt *Forster* Gyula báró alelnök elnöklése mellett 232 társulati tag.

A jegyzőkönyvet *Ambrosovics* Dezső dr. társulati titkár vezette.

Az elnök az ülést megnyitván, rövid pár szóval üdvözölte a nagy számmal összegyűlt társulati tagokat s annak a kivánságának adott kifejezést, vajha a közgyűlés a művészet ügyére nézve eredményes lenne.

Ezután meleg részvétellel és őszinte gyászszal emlékezett meg a Társulat hosszú éveken át volt alelnökének, *Lotz* Károlynak a múlt év őszén bekövetkezett haláláról és tömör, szép szavakkal méltatta azt a pótolhatatlan veszteséget, amely az utólérhetetlen mester halálával nemcsak a társulatot, de a művészetet és az egész magyar kulturát érte. Majd az elismerés őszinte hangján emlékezett meg *Berzeviczy* Albert dr., vallás- és közoktatásügyi miniszterről, aki lehetővé tette, hogy a nagy mester művészi hagyatéka az állam tulajdonában örök időkre együtt maradjon a művészi élvezet kiapadhatatlan forrásául.

Végül megemlékezett arról, hogy *Andrássy* Tivadar gróf, a Társulat érdemes elnöke hónapokig tartott súlyos betegségen ment keresztül és azt indítványozza, hogy fölgyógyulása alkalmából őt a közgyűlés táviratban üdvözölje.

Ezután bemutatta a *Budapesti Közlöny*-nek azt a számát, amelyben a közgyűlés napirendje 14 nappal előbb közzététetett, a közgyűlési meghívó, a választmány évi jelentését és a számadásokat, amelyek a közgyűlést megelőzőleg minden társulati tagnak megküldettek és ezzel igazolván, hogy a közgyűlés az alapszabályoknak megfelelően hivatott össze, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Nagy* Gábor és *Strobl* Alajos társulati tagokat kérte föl és határozatképpen kimondotta, hogy a közgyűlés *Andrássy* Tivadar gróf elnököt fölgyógyulása alkalmából táviratban üdvözli.

Végül fölkérte *Kriesch* Aladár társulati tagot, hogy Lotz Károly fölött tartandó emlékbeszédét adja elő.

A közgyűlés a magasan szárnyaló és költői szépségekben gazdag emlékbeszédet nagy tetszéssel hallgatta végig és kimondotta, hogy a beszéd egész terjedelmében a társulat közlönyének, a Múcsarnok-nak a legközelebbi számában (a mostaniban) közzéteendő.

A napirend második pontja kapcsán a közgyűlés mindenekelőtt kimondotta, hogy a választmány jelentését, amely minden egyes tagnak már előre megküldetett, fölolvastattnak kívánja tekinteni.

Erre a választmányi jelentés körül hosszabb eszmecsere indult meg, amelynek során *Árkay* Kálmán dr., *Both* Menyhért, *Benkő* Kálmán, *Sterk* Izidor, *Kann* Gyula, *Nagy* Gábor, *Zala* György, *K. Lippich* Elek szólaltak föl. Végül a közgyűlés a választmány évi jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

Előterjesztetvén az 1904. évről szóló zárószámadás és mérleg és fölolvastatván a számvizsgáló-bizottság jelentése, azt a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és az igazgatóságnak, illetve a választmánynak a fölmentvényt megadta.

Ügyszintén elfogadta a közgyűlés az 1905. évre szóló költségelőirányzatot is.

Ezután rátért a közgyűlés a *Both* Menyhért és *Tóth* István társulati művésztagnak egy különálló műbíráló-bizottság létesítését célzó indítványának a tárgyalására. Hosszabb eszmecsere után, amelyben *Both* Menyhért, *Benkő* Kálmán, *Fényes* Adolf, *Zala* György, *Bacsa* András, *Készdi Kovács* László, *Kemény* Miklós, *K. Lippich* Elek, *Nagy* Gábor és *Róna* József vettek részt, a közgyűlés kimondotta, hogy a szőnyegen lévő indítványt, *Fényes* Adolf módosításával, — amely a műbíráló-bizottság megválasztását nem egy, hanem két esztendőre kívánja, — elvileg elfogadja és utasította a választmányt, hogy az alapszabályoknak tárgyalás alatt álló megváltoztatása alkalmával a független jury-szervezetet illeszsze be az alapszabályokba és javaslatait még a nyár előtt összehívandó rendkívüli közgyűlésen mutassa be.

A folyó évi zárószámadások megvizsgálására a közgyűlés az elnök előterjesztésére egyhangulag: *Glatz* Henrik, *Gyulányi* Béla és *Németh* Titusz rendes- és *Simon* Ignác és *Csuka* Alajos póttagokat küldötte ki.

Végül a közgyűlés a választásokra beadandó szavazatok megolvasására két bizottságot küldött ki, amelyek közül az egyiknek: *Bruck* Miksa, *Bálint* Zoltán, *Margitay* Tihamér, *Telcs* Ede és *Tóth* István, a másikkak pedig *Árkay*

Kálmán dr., *Kemény* Miklós dr., *Nagy* Gábor, *Ernszt* Lajos és *Újváry* Ignác lettek a tagjai és egyben kimondotta azt is, hogy miután a szavazatok összeolvasása előreláthatólag hosszabb időt vesz igénybe, az eredmény kihirdetését bevárni nem kívánja és elrendeli, hogy a választások eredménye a választmány legközelebbi ülésén hirdettessék ki. *Fessty* Árpád levele, amelyben tudatja, hogy az alelnöki állásra történt jelölését nem fogadja el, fölolvastatván, tudomásul szolgált és több tárgy nem lévén, az elnök a gyűlést föloszlatta.

Választmányi ülés 1905 április hó 5-én.

Jelen voltak: *Fortser* Gyula báró elnöklése mellett *Basch* Gyula, *Bárczy* István, *Benkő* Kálmán, *Boruth* Andor, *Dessewffy* Arisztid, *Harkányi* Frigyes báró, *Hauszmann* Alajos, *Kallós* Ede, *Kézdí Kovács* László, *Knopp* Imre, *Kohner* Adolf dr., *Kann* Gyula, *Lechner* Ödön, *Lipthay* Kornél, *Márk* Lajos, *Nádlér* Róbert, *Poll* Hugó, *Révai* Ödön, *Révész* Imre, *Schulek* Frigyes, *Stetka* Gyula, *Szitányi* Géza, *Tölgyessy* Artur, *Végh* Artur, *Zala* György és *Zemplényi* Tivadar választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső dr. társulati titkár vezette.

Az elnök mindenekelőtt melegen üdvözölte *Hauszmann* Alajost, a Társulat ujonnan megválasztott alelnökét, aki őszinte köszönetet mondott a kitüntető bizalomért, amelyet minden módon iparkodni fog kiérdemelni.

Ezután az elnök előterjesztette, hogy az április 2-ikán tartott közgyűlés táviratban üdvözölte *Andrássy* Tivadar grófot, a Társulat elnökét hosszú és súlyos betegségéből való fölgyógyulása alkalmából és bemutatta az elnök köszönő táviratát; jelentette továbbá, hogy a választmány egyik ujonnan megválasztott tagja, *Apponyi* Lajos gróf itt volt ugyan, de közbejött akadályok miatt távozni lévén kénytelen, az ülésen legnagyobb sajnálatára jelen nem lehet. Bemutatta továbbá *Benke* Gyula választmányi tag levelét, amelyben az ülésről való távolmaradását kimentí. Végül a titkár által fölolvastatta *Telcs* Ede választmányi tag levelét, amelyben bejelenti, hogy a választmányi tagságról lemond.

A választmány az elnök előterjesztéseit tudomásul vette, *Telcs* Ede lemondásának a tudomásulvételét azonban *Zala* György kérésére függőben tartotta a választmány legközelebbi üléséig.

Ezután az elnök az ülést megnyitotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére *Harkányi* Frigyes báró és *Révész* Imre választmányi tagokat kérte föl.

A titkár fölolvasta, az 1905 április 2-ikán tartott közgyűlés választási eljárásának az eredményéről fölvetett két jegyzőkönyvet, amelyekből kitűnt, hogy a közgyűlés a Társulat alelnökévé *Hauszmann*

Alajost, választmányi tagokká pedig: *Révész* Imre, *Kézdí Kovács* László, *Boruth* Andor, *Márk* Lajos, *Tölgyessy* Artur, *Ligeti* Miklós, *Kallós* Ede és *Schulek* Frigyes művészeket, *Apponyi* Lajos gróf, *Benke* Gyula, *Berzeviczy* Albert dr., *Dessewffy* Arisztid, *Fraknoi* Vilmos, *Hegedüs* Sándor, *Végh* Artur és *Wagner* Géza dr., nem-művészeket választotta meg három esztendőre.

A választmány a bizottságok megválasztására fölszólíttatván, azokat titkos szavazás útján a következőleg választotta meg:

Gazdasági bizottság: *Benkő* Kálmán, *Benke* Gyula, *Hegedüs* Sándor, *Kohner* Adolf dr., *Lipthay* Kornél, *Lukács* Antal és *Szűry* Dénes.

Jogügyi bizottság: *Bárczy* István, *Forster* Gyula báró, *Lipthay* Kornél, *Végh* Artur és *Wagner* Géza dr.

Művásárló bizottság: *Andrássy* Gyula gróf, *Andrássy* Tivadar gróf, *Basch* Gyula *Forster* Gyula báró, *Kammerer* Ernő, *Léderer* Sándor, *Márk* Lajos, *Nádlér* Róbert, *Stetka* Gyula, *Szmrecsányi* Miklós dr., *Zala* György és *Zemplényi* Tivadar.

Az egyes szakbizottságok és bizottságok a megalakulásra fölszólíttatván, előadóikat és helyettes előadóikat a következőleg választották meg:

Festészeti szakbizottság: Előadó: *Karlovcsky* Bertalan, helyettes előadó: *Poll* Hugó.

Szobrászati szakbizottság: Előadó: *Zala* György, helyettes előadó: *Kallós* Ede.

Építészeti szakbizottság: Előadó: *Lechner* Ödön, helyettes előadó: *Kann* Gyula.

Művásárló bizottság: Előadó: *Basch* Gyula, helyettes előadó: *Nádlér* Róbert.

Gazdasági bizottság: Előadó: *Benkő* Kálmán, helyettes előadó: *Szűry* Dénes.

Jogügyi bizottság: Előadó: *Wagner* Géza dr., helyettes előadó: *Bárczy* István.

A választmány a társulati igazgató és helyettes igazgató megválasztására fölszólíttatván, a szavazás eredménye az lett, hogy a beadott 22 szavazat szerint a választmány *Benkő* Kálmánt 22 szavazattal a Társulat igazgatójává, és *Karlovcsky* Bertalant 14 szavazattal a Társulat helyettes igazgatójává újból megválasztotta.

Miután *Benkő* Kálmán igazgató meleg szavakkal mondott köszönetet a választmány bizalmáért, a választmány a Társulat ellenőrévé közfelkiáltással ismét *Benke* Gyulát választotta meg.

Ezután a választmány a Kossuth-szobor és a Szabadság-szobor pályabíróságába az időközben lemondott *Dudits* Andor helyett *Schulek* Frigyes műépítész választmányi tagot küldte ki.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést föloszlatta.

Pályázati hirdetés.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a néhai özvegy Nemes Nándorné grófné, született Ransonnet Eliza bárónő által nagylelkűen tett 20.000 koronás alapítványnak 1905. és 1906. évre esedékes kamataiból ezennel pályázatot hirdet az évi 900 koronás, „özvegy Nemes Nándorné grófné, Ransonnet Eliza bárónő művészi ösztöndíj”-ra a következő feltételek mellett:

1. A pályázatban résztvehet minden huszonegy évnél nem fiatalabb, harminc évnél nem idősebb oly magyar honosságú festő vagy szobrász, aki kész műnek és tanulmányoknak bemutatásával igazolja, hogy művészi hivatottsággal bír, magát a művészi pályára szentelte és saját vagyoni forrásából továbbképzését nehezen vagy éppen nem tudná elérni.

2. Az ösztöndíj, amely előzetes félévi részletekben adandó ki, két évre szól, amely idő legfőlebb egy évvel hosszabbítható meg.

3. Aki az ösztöndíjra pályázni kíván, köteles 1905. évi szeptember hó 20-ikáig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának bemutatni:

- a) valamely kész művet és tanulmányokat
- b) magyar honosságát és életkorát igazoló bizonyítványokat;
- c) vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat.

4. Az ösztöndíj harmadik, valamint — ha az élvezeti idő meghosszabbítása kéretik — az ötödik félévi részlete csak olyannak utalványozható ki, aki újabb kész műnek és tanulmányoknak bemutatásával igazolja, hogy az ösztöndíj élvezetének ideje alatt művészetében teljesen kielégítő haladást tett.

5. Az ösztöndíj adományozására az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának művésztagei abban az esetben vannak jogosítva, ha legalább hárman ugyanazt találják legméltóbbnak, ellenkező esetben a Társulat összigazgatósága általános szótöbbséggel dönt az adományozás kérdésében. Azon esetben, amidőn az igazgatóságban első szavazáskor általános szótöbbség el nem éretik, az adományozás joga a Társulat választmányára háramlík, amely viszonylagos szótöbbséggel dönt.

6. Az ösztöndíjra szóló jogosultság az alapítólevél értelmében el is veszthető. Hogy mily esetekben, az a nyertessel minden alkalommal külön levélben fog közölni.

7. Az ösztöndíj legkésőbb 1905 október hó 10-ikéig eldöntendő.

Kelt Budapesten az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának 1905 május hó 30-ikán tartott üléséből.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tagjai számára 1905 április 6-dikán megtartott sorsolás eredménye.

Folyó szám	Nyeremény- érték korona	Nyerő szám	N y e r ő n e v e	Folyó szám	Nyeremény- érték korona	Nyerő szám	N y e r ő n e v e
1	3000	2252	Basch Gyula*	24	500	8662	Hets Ödön
2	1500	16329	Szegvári Sándor dr.	25	500	5705	Dobos C. József*
3	1500	4371	Bibó Dénes*	26	500	15431	Sebestyén Mihály
4	1000	8356	Hazslinszky Károlyné	27	500	5451	Dessewffy Dénes gróf
5	1000	6707	Fleischmann Károly B.	28	500	8458	Hegyi Nándor
6	1000	13733	Pillitz Lajos	29	400	10666	Kovács Dezső dr.
7	900	4185	Benkő Lajos dr.	30	400	1639	Pánthy Endre*
8	900	11290	Lányi Bertalan*	31	400	12396	Mertsch János*
9	800	4471	Bleuer Samu dr.*	32	400	9972	Kempzky Mihály*
10	800	1953	Thaly István	33	400	5322	Darkó Elek
11	800	15777	Stassik Ferenc dr.	34	400	7348	Gál Jenő dr.*
12	800	9518	Jónás Károly	35	400	4689	Bródy Sándor
13	600	8180	Halaváts Gyula	36	400	3516	Balázs Miksa
14	600	14462	Répássy György*	37	400	14839	Sacher Lipót dr.
15	600	6531	I. Ferenc József nevelő-int.	38	400	970	Cegléd város közönsége
16	600	11099	Kunváry Fülöp	39	300	2997	Ó cs. és apost. kir. felsége
17	600	17167	Topits Alajos József	40	300	10921	Králik Lajos dr.*
18	600	12986	Neumann Frigyes*	41	300	6854	Losonci m. k. állami főgimm.
19	500	15198	Schödl Lipót	42	300	18287	Wolfner Jenő*
20	500	16548	Székesfehérvári Vörösmarij-kör*	43	300	18565	Danzigi műegylet*
21	500	16086	Sujánszki Ödön*	44	300	929	Csapó Vilmos*
22	500	16269	Szählender Ferenc dr.	45	300	5847	Dvorák Ede
23	500	13093	Novák József Lajos*	46	300	7436	Geréb József dr.*

Folyó szám	Nyeremény- érték korona	Nyerő szám	Nyerő neve	Folyó szám	Nyeremény- érték korona	Nyerő szám	Nyerő neve
47	300	15137	Schmidt Károly	92	100	614	Erdélyi Adolf*
48	300	9800	Kállay Gyula	93	100	11301	László Berthold*
49	300	9347	Janny Gyula dr.	94	100	11281	Láng Mihály
50	300	17234	Tóth Lajos*	95	100	18363	Zboray Béla ifj.
51	250	13883	Pollák Izidor	96	100	1675	Peske Géza
52	250	594	Wenckheim Krisztina grófné	97	100	14530	Rickl Gyula
53	250	11804	Luczenbacher Pál ifj.*	98	100	12990	Neumann Frigyes*
54	250	18753	Kornhauser Zsigmond	99	100	1101	Greguss Imre*
55	250	4087	Bencsik József dr.	100	100	14197	Rakovszky Géza dr.
56	250	11242	Langsch József*	101	100	5711	Dobos C. József*
57	250	12297	Medetz Józsefné*	102	100	18668	Frank Aladár
58	250	17036	Teplánszky Arminné	103	100	1655	Pártos Gyula
59	250	14693	Rottenbiller Alajos	104	100	18149	Wellisch Arnold
60	250	16994	Teleki József gróf	105	100	2173	Wellisch Alfréd
61	250	1090	Greguss Imre*	106	100	10520	Kommer József
62	250	2516	Kauser József	107	100	13515	Páldy Iván dr.
63	250	12978	Neuhold Ferenc dr.	108	100	11558	Liedemann Rezső
64	250	4529	Bohdaneczky Lajos*	109	100	9321	Jakoby Olivér dr.
65	250	11073	Kummer Rudolf	110	100	18067	Weinmann Fülöp dr.
66	200	16465	Szerb György*	111	50	1106	Gromon Dezső
67	200	16436	Szent-Iványi Gyula	112	50	7199	Fülepp Kálmán
68	200	4125	Bende Ödön dr.*	113	50	4567	Boross Soma*
69	200	8733	Hirsch Jakab*	114	50	14208	Rapaich Richárd
70	200	11337	Lázár Gábor	115	50	9179	Hübner Imréné
71	200	16921	Taschner Viktor dr.	116	50	4808	Burger Frigyes
72	200	14437	Redlich Steffi	117	50	10715	Kovács Marcell dr.
73	200	4720	Brüll Ignác dr.*	118	50	1238	ö.zv. Karlovszky Zsigmondné
74	200	5134	Cselei Elemér	119	50	8151	Hajduska Emil dr.
75	200	12278	Mátrai Leó	120	50	628	Zichy Jenő gróf.
76	200	2004	Türr István	121	50	1721	Prónay Róza bárónő.
77	200	9510	Jónás Bertalan*	122	50	8672	Hevesmegyei takarékpénztár
78	200	5845	Dutkay Pál	123	50	16678	Szmertnik István dr.
79	200	18275	Wolf Sándor	124	50	2930	Ő felsége a király
80	200	17087	Thuróczy Károly dr.	125	50	5393	Deés város közönsége
81	200	14564	Ringeisen József	126	50	10333	Klősz György*
82	200	2627	Mátrai Lajos ifj.	127	50	4582	Bottlik Tibor*
83	200	12927	Nedeczky Ödön	128	50	13966	Pösch Gyula
84	200	8041	Gyulay László	129	50	9030	Horváth Zsigmond
85	100	2841	Tornai Gyula	130	50	13693	Pfeiffer Fülöp dr.
86	100	17364	Trsztenai kir. kath. gimnáz.	131	50	5500	Deutsch Jakab
87	100	7269	Galilei Páholy	132	50	15358	Schwartz Ignácné
88	100	4554	Bóné Rudolf	133	50	1857	Széchényi Ferenc gróf
89	100	17612	Vater József	134	50	4948	Nagybecskerekéi Kaszino
90	100	10320	Klinger Zsigmond dr.	135	50	886	Brázay Kálmán
91	100	589	Wenckheim Krisztina grófné				

A *-gal jelölt nyerők nyereményértékeiket már érvényesítették.

A Társulatnak a fönnebbi lajstromban felsorolt nyerő tagjai nyereményértékeik erejéig az 1905/6. évi Téli Kiállításon kiállított *eladó művek közül* egyet választhatnak. *De 1906 január 15-ike után nyereményértékeik érvényesítésére szóló jogukat föltétlenül elvesztik.*

Társulati hírek.

— **A Tavaszi Nemzetközi kiállítás** május hó 21-ikén záródott. A kiállítást összesen 33.992-en nézték meg. Elkelt összesen 105 mű 106.714 korona értékben, amelyből 30 mű vételára fejében 37.494 korona külföldi, 75 mű vételára fejében pedig 69.220 korona magyar művészekre esik. Magyar művésztől 8 művet 8500 koronáért Ő Felsége a király, 9 művet 29.430 koronáért az állam, 20 művet 13.460 koronáért magánosok és 38 művet 17.860 koronáért társulati nyerő

tagok vásároltak. Külföldi művésztől 9 művet 28.034 koronáért az állam s 21 művet 9460 koronáért magánosok vásároltak meg.

— **A Tavaszi Nemzetközi kiállítás pályabírósa és kitüntetései.** A Tavaszi Nemzetközi Kiállítás pályabíróságának a megválasztására beérkezett szavazatokat 1905 április 26-ikán olvasta össze a választmány által erre a célra kiküldött bizottság, amelynek ülésén *Forster*

Gyula báró elnöklése mellett *K. Liphay* Kornél és *Révai* Ödön voltak jelen. Beérkezett összesen 121 szavazat, amelyből 14 formai okokból megsemmisítendő volt s így maradt 107 érvényes szavazat. A szavazatok összeolvasása után kitűnt, hogy a szavazásra jogosult művészek a pályabírók *rendes* tagjaivá a következőket választották meg: *Fessty* Árpád, *Zala* György, *Poll* Hugó, *Stetka* Gyula, *Márk* Lajos, *Jendrássik* Jenő, *Forster* Gyula báró, *Szmrecsányi* Miklós dr. és *K. Lippich* Elek; *póttagjaivá* pedig a következőket: *Vaszary* János, *Fényes* Adolf, *Ligeti* Miklós, *Andrássy* Gyula gróf és *Térey* Gábor dr. választották meg, akik közül *Fényes* Adolf a tagságról lemondott. A pályabírók döntő ülését 1905 május 6-ikán tartotta meg, amelyen a *rendes* tagok teljes számmal jelen voltak. A pályabírók a 4000 koronás társulati díjat egyhangulag *Borúth* Andor festőművésznek ítélte oda „Jézus születése“ című olajfestményeért, a 450 koronás báró *Harkányi* Frigyes-féle díjat pedig szintén egyhangulag, az első ízben kiállítók közül *Faragó* Géza festőművésznek juttatta „Vasárnap délután“ című gouache-festményeért. A pályabírók javaslata alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami nagy- és kis aranyérmeket a következőleg osztotta ki: A külföldiek közül állami nagy aranyérmeket kaptak: *Solomon J.* Solomon „Jeral Zangwill“ című arcképeért és *Blanche J. E.* „Anyá a gyer-

mekeivel“ című olajfestményeért. Kis érmeiket kaptak: *Dauchés*, André: „Kóróégetés“, *Thaulow*, Fritz: „Nyári est Norvégiában“ és *Gay*, Walter: „Fiatal leány grániumokkal“ című olajfestményeikért. A magyar művészek közül nagy állami aranyérmeket *Olgyay* Ferenc kapott „Tehe- nek az ákácokban“ című olajfestményeért, kis érmeiket pedig *Perlmutter* Izsák „Utcarészlet“, és *Skutetzky* Döme: „Munkában“ című olajfestményeikért.

— **A művészi segély- és nyugdíjbizottság tagjaivá** a Társulat összes szakbizottságai az 1905. évre a következőket választották meg: *Basch* Gyula, *Kann* Gyula, *Kallós* Ede, *Stetka* Gyula és *Telcs* Ede. A bizottság elnöke *Basch* Gyula lett.

— **Az özv. Nadányiné-féle ösztöndíjat** a Társulat igazgatósága az 1905. évre, három pályázó közül *Stein* János festőművésznek, a II. festészeti mesteriskola tagjának ítélte oda.

— **K. Spányi Béla festőművész** 1905 október 1-étől 21-ikéig műveiből kollektív-kiállítást rendez a városligeti Műcsarnok I—VI. számú termeiben.

Szerkeszti **AMBROZOVICS DEZSŐ** titkár.

Kiadóhivatal:

Singer és Wolfner, Budapest, VI., Andrássy-út 10

MŰVÉSZET

1902., 1903., 1904. évfolyama még néhány példányban kapható. Mindegyik évfolyam tömörkép, rajzot, gyönyörű színes műmellékleteket, grafikai lapokat, eredeti rézkarcokat tartalmaz. Egy-egy évfolyam ára díszkötésben 20 korona. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10., valamint minden hazai könyvkereskedésben.